

① بهترین ترتیب زمان افعال مشخص شده در کدام گزینه کاملاً درست است؟

تا نگریدی آشنا زین پرده رمزی نشنوی
نباشد جای پیغام سروش

گل را اگر نه
کی عطرسای مجلس روحانیان شدی.
بوی تو کردی رعایتی

① مضارع اخباری - مضارع التزامی - ماضی ساده - ماضی ساده

② مضارع التزامی - مضارع اخباری - ماضی ساده - ماضی استمراری

③ مضارع اخباری - مضارع التزامی - ماضی استمراری - ماضی ساده

④ مضارع التزامی - مضارع اخباری - ماضی استمراری - ماضی استمراری

② با توجه به شعر زیر واژه‌های کدام گزینه تماماً هستهٔ گروه اسمی محسوب می‌شوند؟

«ما / فاتحان قلعه‌های فخر تاریخیم / شاهدان شهرهای شوکت هر قرن / ما / یادگار عصمت غمگین اعصاریم / ما راویان
قصه‌های شاد و شیرینیم / قصه‌های خوشترین پیغام / قصه‌های گرم دست دوست / در شب‌های سرد شهر»

① فاتحان - پیغام - قصه‌ها - شب‌ها

② یادگار - شب‌ها - یادگار - شاهدان

③ یادگار - شب‌ها - دوست - قرن

④ قلعه‌ها - قصه‌ها - پیغام - راویان

③ در عبارت زیر کدام نوع فعل وجود ندارد؟

«پیرمردی که سال‌های عمرش به هفتاد و هفت رسیده بود، در بستر بیماری، واپسین لحظات زندگی را می‌گذراند.
بستگانش با چشمان اشکبار نگران حال وی بودند. دوستی بر بالین وی حاضر آمد و دست نوازش بر سر و رویش کشید و
گفت باید روزی از این خاک سفر آخرت کنیم و هر لحظه آمادگی این کوچ را داشته باشیم و باور کنیم این رفتن، تمام
شدن نیست، بلکه شروع دنیایی دیگر است که همه چیز در آن جا بهتر از این جا است.»

① ماضی ساده

② ماضی التزامی

③ ماضی نقلی

④ مضارع التزامی

۴) در کدام گزینه کلمه مشخص شده فعل اسنادی نیست؟

- ۱) خوش نیست هر زمان زدن از جور یار داد
ورنه ز دست توست مرا صدهزار داد
«نیست»
- ۲) ز دور شد چو عقیق اشکم از عقیق لبش
حدیث او شنو و کن بر آن عقیق گذر
«شد»
- ۳) وگر نیست خواهی که هستی شود
ببینش چو بندد کمر بر میان
«نیست»
- ۴) بیا تا هر دو عطاری گزینیم
که مشک و زعفران شد رایگانی
«شد»

۵) چند ترکیب اضافی (مضاف و مضاف‌الیه) در متن زیر هست؟

«مَثَلِ تو چون مورچه‌ای است که در قصر ملکی سوراخی دارد؛ جز غذای خویش و یاران خویش چیزی نمی‌بیند و از جمال صورت قصر و بسیاری غلامان و سریر ملک وی هیچ خبر ندارد.»

- ۱) شش تا
۲) هفت تا
- ۳) هشت تا
۴) نه تا

۶) در چند بیت از ابیات زیر فعل اسنادی آشکار است؟ (فعل‌های اسنادی محذوف و پنهان را در نظر نمی‌گیریم.)

«کشت زارم ای مسلمانان به فریادم رسید / چشم کافردل که بویی از مسلمانیش نیست
عقل رفت ار صبر بر غارت رود نبود شگفت / امن معدوم است در ملکی که سلطانیست
کشتی ابرو، خال کشتیبان و گیسو بادبان / دل مسافر، حسن دریایی که پایانیست نیست
عشق سلطان قوی دل ناتوانی بس ضعیف / سرگرانی‌های او دردی که درمانیش نیست
صد هزاران دل به تاری بسته جولان می‌دهد / بابلی چشمی که در سحر و فسون ثانیست نیست
چون که جانان می‌رود ای جان تو هم بر بند رخت / بار دوش تن بود جانی که جانانیش نیست»

- ۱) پنج تا
۲) چهار تا
۳) سه تا
۴) دو تا

۷) نقش دستوری کدام بخش مشخص شده در ابیات گزینه‌ها، با نقش دستوری «خنده» در بیت زیر متفاوت است؟

«از قیاسش خنده آمد خلق را / کاو چو خود پنداشت صاحب دلق را»

- ۱) به نگاهی که کند دیده دل از دست مده / سفر وادی عشق است و خطرها در پیش
دیده
- ۲) ای دل این پند حکیمانه شنو از وحدت / خاطری ریش مکن تا نشوی زار و پریش
خاطری
- ۳) از کم و بیش ره عشق میندیش که نیست / عاشقان را به دل اندیشه ره از کم و بیش
اندیشه
- ۴) دل شد از هجر تو بیمار و نگفتم به طبیب / زان که بیمار ره عشق ندارد تشویش
بیمار

۸) در چند بیت از ابیات زیر، «را» نشان‌دهندهٔ مفعول است؟

- الف) معذوری ای صنم همه گر تندی است و جور / مستی و از خطا شناسی صواب را
ب) می‌گفت دل چو می‌زدمش بوسه بر دهان / باید کشید تلخی این شکرآب را
ج) هر کز درم درآید، پندارمش که اوست / چون تشنه‌ای که آب شمارد سراب را
د) زاهد ز ذوق حور به رقص است و در نماز / دیگر مگو که عشق نباشد دواب را
ه) نیر شکیب از او به تغافل توان نمود / از یاد تشنه گر بتوان برد آب را

۱) یکی (۲) دو تا (۳) سه تا (۴) چهار تا

۹) در چند مورد از موارد زیر، نقش دستوری واژه مشخص شده متمم است؟

- الف) ساقی چو می عشق تو می کرد به ساغر / هر صاف که آید به ایغ دل ما ریخت می
ب) چو زلف باز کنی ناله خیزد از دل ها / که دام ما همه این طره دل آویز است زلف
ج) آن کو به راه کفر چو عرفی شتاب کرد / فرسنگ های کعبه به دنبال محمل است عرفی
د) چو دل شناخت سر رشته، گشت معلومش / که دم به دم به کف آورده و رها کرده است دل
ه) چو خون آلوده فردا خیزم و بر گرد او گردم / شهیدان محبت را ز حسرت خون شود دل ها خون آلوده
و) ز بیم فتنه شادی چو کودکیان همه عمر / غمت گرفته در آغوش و در کنار مرا کودکان

۱) یکی (۲) دو تا (۳) سه تا (۴) چهار تا

۱۰) نقش دستوری ضمائر مشخص شده، در ابیات کدام گزینه به ترتیب «متمم، مضاف‌الیه و مفعول» است؟

- الف) ای بخت سرکش، تنگش به بر کش / گه جام زر کش، گه لعل دلخواه
ب) نه راه است این که بگذاری مرا بر خاک و بگریزی / گذاری آر و بازم پرس تا خاک رهت گردم
ج) ز زهد خشک ملولم کجاست باده ناب / که بوی باده مدامم دماغ تر دارد
۱) ج، الف، ب (۲) ب، ج، الف (۳) الف، ب، ج (۴) ج، ب، الف

۱۱) نقش دستوری کدام دو واژه در بیت زیر به ترتیب «مسند» و «نهاد» است؟

«منتظر باشند شبها عاشقان ناکرده خواب / تا برآید بامداد از شرق کویت آفتاب»

۱) منتظر _ بامداد (۲) شبها _ آفتاب
۳) منتظر _ آفتاب (۴) شبها _ بامداد

۱۲) کدام نوع وابسته گروه اسمی در عبارت زیر نیست؟

«ذوالنون مصری پادشاهی را گفت: «شنیده‌ام فلان عامل را که فرستاده‌ای به فلان ولایت، بر رعیت درازدستی می‌کند و ظلم روا می‌دارد.» گفت: «روزی سزای او بدهم.» گفت: «بلی، روزی سزای او بدهی که مال از رعیت تمام ستنده باشد. پس به زجر از وی بازستانی و در خزینه نهی. درویش و رعیت را چه سود دارد؟»

- ۱) صفت مبهم
۲) صفت پرسشی
۳) صفت شمارشی
۴) مضاف‌آلیه

۱۳) ۱. نقش دستوری واژه‌های مشخص شده ابیات زیر همگی از یک الگو پیروی می‌کند بی‌جز گزینه

- ۱) فدای مستی چشم تو باد هستی ما / اگر چه فتنه دینی و آفت دین است هستی - فتنه
۲) عجب مدار گر آب دو دیده گلگون شد / خیال روی تو در دیده جهان بین است آب - گلگون
۳) مباش منکر تمکین من که هست مرا / شراب عشق تو در سر چه جای تمکین است شراب - منکر
۴) ز وصف روی تو مشهور گشت شعر همام / برای نسبت حسن سزای تحسین است مشهور - سزا

۱۴) در چند بیت از ابیات زیر، مفعول جمله‌ای پس از فعل آن آمده است؟

«شکر گویم که به توفیق خداوند جهان / بر سر نامه ز توحید نوشتم عنوان
در تضرع به در حق که گنه کاران را / داد باران گنه‌شوی ز عین غفران
مدحت شاه که نامش به فلک رفته چنانک / نقش آن داغ شده خنگ فلک را بر ران
در خطاب شه عالم چو به سلک خدمتش / آیم و این گهر چند فشانم ز زبان
صفت آن شب باقدر که تا مطلع فجر / نزد آن روح ملک برد سلام یزدان»

- ۱) یک بیت
۲) دو بیت
۳) سه بیت
۴) چهار بیت

۱۵) تعداد «مسند» در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) در میان محنت بسیار گشتم ناپدید از غم و اندیشه بسیار او تدبیر چیست؟
۲) ره بیرون شد از عشقت ندانم در هر دو جهان گویی فراز است
۳) یار گرد وفا نمی‌گردد حاجتی زو روا نمی‌گردد
۴) ماجرای عقل پرسیدم ز عشق گفت معزول است و فرمانیش نیست

۱۶) با توجه به بیت زیر نقش دستوری واژه‌های «مرد، دلیر و خویشتن» در کدام گزینه درست آمده است؟

«ز او خویشتن را نگه دار سخت / که مردی دلیر است و پیروز بخت»

- ۱) نهاد، مسند، مفعول
۲) نهاد، مسند، بدل
۳) مسند، صفت، مفعول
۴) مسند، صفت، بدل

۱۷) همهٔ انواع فعل‌های گزینهٔ ... در عبارت زیر دیده می‌شود.

«باد خوش داشت آن بالا روی شاخهٔ درخت‌ها بنشیند. دیوار داشت به بلندی گذشتهٔ خود می‌رسید. ناصر زیر لب گفت: باد ترسیده.»

۱) ماضی ساده، ماضی مستمر، مضارع اخباری، ماضی بعید
۲) ماضی نقلی، ماضی استمراری، ماضی مطلق، ماضی التزامی
۳) ماضی نقلی
۴) ماضی مطلق، ماضی استمراری، مضارع التزامی، ماضی نقلی

۱۸) در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه ... افعال مصدر «شدن» کاربردی دوگانه دارند.

۱) هر زمان از قیل و قال هر کسی از جا مشو
۲) خوابم بشد از دیده در این فکر جگرسوز
۳) گفتمی «کمال» از کار خود غافل مشو، کاری بکن
۴) شد سیاهی «صائب» از داغ درون لاله محو

گر زمانه هم‌چو سندان شد تو چون ارزن مباحش
کاغوش که شد منزل آسایش و خوابت
این است کار من که شد سر در سر کار توام
کی ندانم صبح خواهد شد شب دیجور من

۱۹) تعداد منادا در ابیات کدام گزینه یکسان است؟

الف) تو خود ای شب جدایی، چه شبی بدین درازی
ب) سعدی نه بارها به تو برداشت، دست عجز
ج) رقیب انگشت می‌خاید که سعدی چشم بر هم نه
د) سعدی فغان از دست ما لایق نبود ای بی‌وفا

بگذر که جان سعدی بگداخت از نهیبت
یک بارش از سر کرم ای دوست، دست گیر
مترس ای باغبان از گل که می‌بینم نمی‌چینم
طلاقت نمی‌آرم جفا کار از فغانم می‌رود

۱) ج، د ۲) الف، ج ۳) الف، د ۴) ب، ج

۲۰) نقش واژه‌های مشخص‌شده در ابیات زیر، به‌ترتیب کدام است؟

داد شبنم را درین بستان‌سرا چون مردمک
زر از بهای می اکتون چو گل دریغ مدار

در حریم دیده خورشید جا، افتادگی
که عقل کل به صدت عیب متهم دارد

۱) مفعول، نهاد، صفت، مفعول
۲) مفعول، قید، صفت، متمم
۳) متمم، نهاد، مضاف‌الیه، مفعول
۴) متمم، قید، مضاف‌الیه، متمم

۲۱) نقش دستوری کدام واژه مشخص شده متفاوت است؟

۱) ای یار ناگزیر که دل در هوای توست
۲) آلاله کوهساران هفته‌ای بی
۳) ای خرم از فروغ رخت لاله‌زار عمر
۴) یها از روی خوبی شب برافکن

جان نیز اگر قبول کنی هم برای توست
امید روزگارنم تویی یار
باز آ که ریخت بی گل رویت بهار عمر
فغان و ناله در هر کشور افکن

۳۲) در کدام گزینه، تمامی گروه‌های اسمی مطابق نمودار «اسم، صفت، مضاف‌الیه» است؟

- ۱) شرف سرخگون شفق - جام فرهنگ شهادت - وجدان روشن تاریخ
- ۲) ضامن دوام جهان - محراب بلند فلق - غبطه بزرگ زندگانی
- ۳) وجدان روشن تاریخ - محراب بلند فلق - شرف سرخگون شفق
- ۴) غبطه بزرگ زندگانی - ضامن دوام جهان - جام فرهنگ شهادت

۳۳) نقش دستوری واژه‌ای که در بازگردانی بیت زیر ساختمان صفت تفضیلی می‌گیرد کدام است؟

«اگرچه نرگس‌دان‌ها ز سیم و زر سازند / برای نرگس هم خاک نرگستان به»

- ۱) نهاد ۲) متمم ۳) مسند ۴) مفعول

۳۴) به ترتیب، نقش دستوری کلمات مشخص شده در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

«ای خرمینت هوا نشوی غرق نفس
نمو کنند»

زین ریشه‌ها که سیر خزان در

- ۱) نهاد، مسند، مضاف‌الیه ۲) نهاد، مسند، متمم
- ۳) منادا، نهاد، مضاف‌الیه ۴) منادا، مسند، مضاف‌الیه

۳۵) کدام گزینه نادرست است؟

«این خود چه عبارت لطیف است

معلوم شد این حدیث شیرین

۱) دو نقش تبعی در ابیات وجود دارد.

۲) هسته گروه اسمی در چهار مورد، وابسته پیشین دارد.

۳) در ابیات دو وابسته پسین از نوع صفت بیانی به چشم می‌خورد.

۴) در ابیات، دو ضمیر نقش نهادی دارند.

۳۶) در کدام بیت گروهی با ساختار «هسته + صفت بیانی + مضاف‌الیه» دیده می‌شود؟

۱) دلی دارم پر از آتش بزن بر وی تو آبی خوش / نه ز آب چشمه جیحون از آن آبی که تو داری

۲) زهی بی‌خوابی شیرین، بهی‌تر از گل و نسرین / فزون از شهد و از شکر به شیرینی خوش‌خواری

۳) حریف من شو ای سلطان به‌رغم دیده شیطان / که تا بینی رخ خوبان سر آن شاهدان خاری

۴) به جان پاکت ای ساقی که امشب ترک کن عاقی / که جان از سوز مشتاقی ندارد هیچ صباری

۳۷) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

«نه آن صیدم که عشق از فکر من غافل تواند شد / نمک در چشم ریزد دام را ذوق شکار من»

- ۱) مسند - مفعول - متمم - مضاف‌الیه ۲) نهاد - مفعول - متمم - مفعول
- ۳) نهاد - نهاد - مضاف‌الیه - مفعول ۴) مسند - نهاد - مضاف‌الیه - مضاف‌الیه

۳۳ در متن زیر، نقش دستوری گروه‌هایی که وابسته پسین دارند، به‌ترتیب کدام است؟

«من یک سرخپوست هستم. اجداد من را به زور از سرزمین‌های بکرمان بیرون کرده بودند، سرزمین‌هایمان را برای خود برداشته بودند و به خیال خود، کاشفان سرزمین‌هایمان شده بودند.»

- (۱) مسند، نهاد، متمم، مفعول، متمم، نهاد
(۲) مفعول، متمم، مفعول، متمم، مسند
(۳) مسند، نهاد، متمم، متمم، مفعول، مسند
(۴) مفعول، متمم، متمم، مفعول، نهاد

۳۴ نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در کدام گزینه درست است؟

- (۱) بپوید کاین مِهتر_آهر من است / جهان_آفرین را به دل دشمن است (نهاد - مفعول)
(۲) ای کعبه به داغ ماتمت نیلی پوش / وز تشنگی ات فیرلت در جوش و خروش (منادا - نهاد)
(۳) که مارانت را مغز فرزند من / همی داد باید به هر انجمن (مفعول - متمم)
(۴) چو آتش در سپاه دشمن افتاد / ز آتش هم کمی بیوزنده‌تر شد (متمم - مسند)

۳۵ با توجه به ابیات زیر کدام گزینه از دیدگاه دستور زبان فارسی غلط است؟

الف) من شیخ دامن پاک را آگاهم از حال درون / هاتف! تو از وی بهتری با صد هزار آلودگی
ب) ز شوق دیدن آن گل، ستم نگر که شدم / رضا به رخنه دیوار و باغبان نگذاشت

- (۱) «شیخ» نقش «مضاف‌الیه» دارند.
(۲) «رضا»، «بهتر» و «آگاه» نقش دستوری «مسند» هستند.
(۳) «باغبان» و «هاتف» به ترتیب نقش «معطوف» و «منادا» دارند.
(۴) در دو بیت، مجموعاً سه «ترکیب وصفی» وجود دارد.

۳۶ نقش واژه مشخص شده در کدام بیت نادرست ذکر شده است؟

- (۱) گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم» (مضاف‌الیه)
(۲) عشق بر یک فیریش نشانند گدا و شاه را (متمم)
(۳) تو ای کشتی تندرو خیال من! همین جا لنگر انداز (مفعول)
(۴) میر من خوش می روی کاند سر و پا میرمت (نهاد)

۳۷ نقش دستوری بخش‌های مشخص شده به‌ترتیب در کدام بیت کاملاً درست است؟

- (۱) آسمانش یکی از حلقه به گوشان باشد / هر که را دست به آن زلف بیبتایب رسد (متمم، صفت)
(۲) گرفتم که افتد گذارش به خاکم / که را هست دستی که گیرد عنانش (مفعول، نهاد)
(۳) می شود دل نشود مضطرب از آمدنت؟ / دست و پا گم نکند صید چو صیاد رسد (نهاد، نهاد)
(۴) دل چو اطفال مبندید بر این نقش و نگار / کاین بهاری است که یکدست خزان خواهد شد (نهاد، قید)

۳۸) در همه گزینه‌ها به جز ... واژه‌ای با ساختار «صفت فاعلی» به کار رفته است

- ۱) چنین دیدم ای سرو سیمین به خواب / که بودی یکی بیکران رود آب
۲) چه شاهباز توانا چه ماکیان (: پرندگان) ضعیف / شوند جمله سرانجام، صید این روباه
۳) قال ما از فهم تو بالاتر است / شیشه ادراک را روشنگر است
۴) بر برق رخشنده آتش فروزم / سوی ابر غرنده باران فرستم

۳۹) در گروه‌های اسمی زیر چند صفت بیانی وجود دارد؟

مدیر کاردان - درخت دوستی - فصل دوم - نگاه معنوی - آب روان - دوست خندان - آینده دانش‌آموزان - منظره دیدنی - بهترین دوست - خوراک زمستانی - درون روشن - آن مرد زرگر - سینی زرین - کلاه شاهانه - خاطر ترسان - رفتار سنجیده - فلان رفیق قدیمی - دروازه گشوده - سود نخورده

- ۱) سیزده ۲) چهارده ۳) پانزده ۴) شانزده

۴۰) نقش دستوری «ردیف»، در کدام بیت با بقیه یکسان نیست؟

- ۱) ناوک چشم تو گر موی شکافد شاید / کابروت فرق ندارد ز کمان یک سر موی
۲) تاب تیر تو ندارم که ندارد فرقی / ناوک غمزات از نوک سنان یک سر موی
۳) زاهد صومعه در حلقه زنار شود / گر شود از سر زلف تو عیان یک سر موی
۴) تو به هنگام سخن گر نشوی موی شکاف / کس نیابد ز دهان تو نشان یک سر موی

۴۱) تعداد «قید» به کار رفته در کدام بیت بیشتر است؟

- ۱) شمع وش پیش رخ شاهد یار دم به دم شعله زنان می‌سوزم
۲) نشاطی نیم رغبت می‌نمودند به تدریج اندک اندک می‌فزودند
۳) زمین بوسید شاپور سخن‌دان که دایم باد خسرو شاد و خندان
۴) نـور رای او اگر محسوس بودی بی‌گمان ز آدمی پنهان نیارستی شدن هرگز پری

۴۲) نقش واژه‌های مشخص شده در بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

«قلب ما صاف کن ای شعله اکسیر اثر / چه شود نقد به جز دود ز خاشاک تو را»

- ۱) نهاد، مسند، قید ۲) منادا، قید، متمم
۳) مفعول، مسند، متمم ۴) مفعول، قید، قید

۴۲) کدام گزینه، با توجه به سرودهٔ زیر «نادرست» است؟

«باید پنجره را گشود و دید/ چند سینه سرخ مهاجر بر شاخسار عریان نشسته‌اند / و بهار از کدام سمت آسمان به باغ می‌آید»

۱) در سرودهٔ فوق فعل ماضی نقلی و مضارع اخباری وجود دارد.
۲) یک واژهٔ دو تلفظی و دو مفعول در کل سروده یافت می‌شود.

۳) چهار جملهٔ و یک نقش تبعی در این سروده دیده می‌شود.
۴) چهار ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی در سروده به چشم می‌خورد.

۴۳) در کدام بیت، نقش دستوری صفت نمی‌یابید؟

- ۱) ای زمانه این زمان کز من دلش دارد غبار / گرد صحرای عدم گردان تن زار مرا
۲) ای طیبیب دهر چون تلخ است از من مشربش / شربت از زهر اجل ده جان بیمار مرا
۳) ای اجل چون گشته‌ام بار دل آن نازنین / جان ز من بستان و بردار از دلش بار مرا
۴) محتشم دلداری اگر فرمان به قتل من دهد / بر سر میدان عبرت نصب کن دار مرا

۴۴) نقش دستوری موصوف‌ها در بیت زیر، به‌ترتیب کدام است؟

«دو چشم مست تو کز خواب صبح برخیزند/ هزار فتنه به هر گوشه‌ای برانگیزند»

- ۱) نهاد، مسند، متمم
۲) مسند، مفعول، نهاد
۳) نهاد، مفعول، متمم
۴) مفعول، مسند، نهاد

۴۵) کدام گزینه دربارهٔ بیت «آن لعل دلکشش بین وان خنده دل‌آشوب / وان رفتن خوشش بین وان گام آرمیده» نادرست است؟

- ۱) هشت ترکیب وصفی وجود دارد.
۲) ضمیر «ش» در هر دو مصراع مفعول است.
۳) دو فعل موجود و دو فعل محذوف دارد.
۴) سه «و» ربط موجود است.

۴۶) در جمله پایانی کدام بیت نقش «مسند» وجود دارد؟

- ۱) می‌رود زخم نمایانش سراسر در جگر
۲) بادیان از سادگی بر روی طوفان می‌کشد
۳) خواب بر آئینه از نقش پریشان شد حرام
۴) مصرع برجسته خود را می‌نماید در غزل
تیغ ما هر چند در زیر سپر پوشیده است
آن که ما را آستین بر چشم تر پوشیده است
وقت آن کس خوش که از دنیا نظر پوشیده است
پیچ و تاب زلف را موی کمر پوشیده است

۴۷) نقش کلمات مشخص‌شده در بیت زیر به‌ترتیب کدام گزینه آمده است؟

«آوخ که پست گشت میرا همت بلند / زنگار غم گرفت مرا طبع غم‌زدای»

- ۱) مفعول، نهاد، نهاد، مفعول
۲) مضاف‌الیه، نهاد، مفعول، مفعول
۳) مفعول، مسند، نهاد، مضاف‌الیه
۴) مضاف‌الیه، نهاد، مفعول، مضاف‌الیه

۴۹) نقش دستوری بعضی از واژه‌های مشخص شده در کدام گزینه درست نیست؟

- ۱) زن، لیبیک گو، بنشین به رهوار / مقصد دیار قدس، همپای جلو دار (مفعول - مضاف‌الیه)
- ۲) جانان من برخیز بر جولان برانیم / زان جا به جولان، تا خط لبنان برانیم (منادا - متمم)
- ۳) فرض است فرمان بردن از حکم جلو دار / گر تیغ بارد، گو ببارد، نیست دشوار (نهاد - نهاد)
- ۴) باید به مژگان رفت گرد از طور سینین / باید به سینه رفت زین جا تا فلسطین (مفعول - متمم)

۵۰) در کدام گزینه فعل مضارع التزامی یا مضارع اخباری یافت نمی‌شود؟

- ۱) سخن عشق نه آن است که آید به زبان / ساقیا می ده و کوتاه کن این گفت و شفت
- ۲) احرام چه بندیم چو آن قبله نه این جاست / در سعی چه کوشیم که از مروه صفا رفت؟
- ۳) بار غمی که خاطر ما خسته کرده بود / عیسی دمی خدا بفرستاد و برگرفت
- ۴) حافظا روز اجل گر به کف آری جامی / یک سر از کوی خرابات بر نندت به بهشت

۵۱) ضمیر پیوسته «ت» در کدام ابیات نقش دستوری «مضاف‌الیه» دارد؟

- الف) مبر نیرنگ و دستان پیش آن کو / به صد نیرنگ و دستان بسوزد
- ب) به دست خویشتن شمعی میفروز / که هر ساعت شبستان بسوزد
- ج) چه داری آتشی در زیر دامان / کز آن آتش گریبانت بسوزد
- د) دل اندر وصل من بستی و ترسم / که ناگه تاب هجرانت بسوزد

۱) الف، ب ۲) ج، د ۳) ب، ج ۴) الف، ج

۵۲) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در همه گزینه‌ها درست است، بجز:

- ۱) عاشقان را نیست بر دل، سردی معشوق بار (مسند)
 - ۲) ای زمین از سبحة ذکر تو کمتر دانه‌ای
 - ۳) هیچ کس را دل به اشک آتشین ما نسوخت (مضاف‌الیه - مفعول)
 - ۴) تا قیامت پایم از شادی نیاید بر زمین (متمم)
- شمع کافوری نسازد دل خنک پروانه را (مضاف‌الیه - نهاد)
- از خرابات تو مهر گرمرو پیمانهای (منادا - نهاد)
- طفل ما را دامن آخر زمان خواهد نواخت
- رخصت پابوس تا همچون رکابم داده‌اند (متمم - متمم)

۵۳) در همه بیت‌های زیر به‌جز...، یک «حرف ربط وابسته‌ساز»، به کاررفته است.

- ۱) آمد بهار جان‌ها ای شاخ تر به رقص آ
 - ۲) ناقوس تن شکستی، ناموس عقل بش کن
 - ۳) تا چند وعده باشد، وین سر به سجده باش د
 - ۴) صالح و طالح متاع خویش نمودند
- چون یوسف اندر آمد، مصر و شکر به رقص آ
- مگذار کان مزور پیدا کند نشان‌ها
- هجرم ببرده باشد رنگ و اثر؟ به رقص آ
- تا که قبول افتد و که در نظر آید

۵۴) در همهٔ گزینه‌ها به‌جز ... دو نوع «وابسته و وابسته» دیده می‌شود.

۱) دوش چون در شکن طرهٔ شب، چین دادند
چ-ی-ن دادن-د

۲) هر لحظه دل به حلقهٔ زلفت کشد مرا
است

۳) مرا به ناوک مژگان اگر کشی غم نیست

۴) هر که را الفت، شهید چشم مخمورت کند

شهید تیغ غمت را ز نوک تیر چه غم؟

نشئه انگیزد ز خاکش گرد تا روز جزا

۵۵) کدام گزینه از نظر دستوری نادرست است؟

«غنچه‌های تنگ‌میدان را مقام جلوه نیست

زاهدان خشک را گوش زبان فهمی کر است

ورنه چندین جلوه چون باد صبا دارد بهار

ورنه از آن بی‌نشان پیغام‌ها دارد بهار»

۱) واژه‌های «مقام، بهار و گوش» نهاد هستند.
۲) واژه‌های «جلوه و پیغام‌ها» در مصراع‌های دوم و چهارم مفعول هستند.

۳) تمامی جملات به شیوه بلاغی بیان شده‌اند.
۴) در بیت دوم سه ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی وجود دارد.

۵۶) در همه بیت‌های زیر به‌جز...، یک «حرف ربط وابسته‌ساز»، به کار رفته است.

۱) آمد بهار جان‌ها ای شاخ تر به رقص آ

۲) ناقوس تن شکستی، ناموس عقل بشکن

۳) تا چند وعده باشد، وین سر به سجده باشد

۴) صالح و طالح متاع خویش نمودند

چون یوسف اندر آمد، مصر و شکر به رقص آ

مگذار کان مزور پیدا کند نشان‌ها

هجرم برده باشد رنگ و اثر؟ به رقص آ

تا که قبول افتد و که در نظر آید

۵۷) نقش دستوری واژه‌های مشخص شده در همه گزینه‌ها درست است، به‌جز:

۱) عاشقان را نیست بر دل، سردی معشوق بار

۲) ای زمین از سبحة ذکر تو کمتر دانه‌ای از خرابات تو مهر گرم‌رو پیمان‌های (منادا- نهاد)

۳) هیچ‌کس را دل به اشک آتشین ما نسوخت

۴) تا قیامت پایم از شادی نیاید بر زمین

شمع کافوری نسازد دل خنک پروانه را (مضاف‌الیه- مسند)

طفل ما را دامن آخر زمان خواهد نواخت (مضاف‌الیه- مفعول)

رخصت پابوس تا همچون رکابم داده‌اند (متمم- متمم)

۵۸) در مصراع دوم همه ابیات به استثنای بیت ... نقش دستوری «مسند» وجود دارد.

۱) بی‌زبان احوال ما را می‌تواند عرض کرد

۲) در شکرخندش خدا داند چه کیفیت بود

۳) در دل او ره ندارم، ورنه نخل موم من

۴) رزق ما بی دست و پایان بی‌طلب خواهد رساند

بی سخن چشم تو را آن کس که گویا کرده است

آن که زهر چشم او کار مسیحا کرده است

ریشه محکم بارها در سنگ خارا کرده است

در رحم آن کس که روزی را مهیا کرده است

۵۹) در همه گزینه‌ها بی‌چیز... «نهاد» حذف شده است.

- ۱) دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما
۲) ای صبا گر به جوانان چمن بازرسی
۳) ساغر می بر کفم نه تا ز بر
۴) ما را بر آستان تو بس حق خدمت است
- چیست یاران طریقت بعد از این تدبیر ما
خدمت ما برسان سرو و گل و ریحان را
برکشم این دلق ازرق فام را
ای خواجه باز بین به ترحم غلام را

۶۰) در کدام بیت جمله «غیرساده» یافت نمی‌شود؟

- ۱) از امروز تا سال هشتاد و پنج بیالدش گنج و بکاهدش رنج
۲) به همت ار نشوی در مقام خاک مقیم مقام خویش بر اوج علا توانی کرد
۳) عشق پیرانه‌سر از من عجب می‌آید چه جوانی تو که از دست ببردی دل پیر
۴) من از این هر دو کمان‌خانه ابروی تو چشم برنگیرم و گرم چشم بدوزند به تیر

۶۱) در کدام بیت، نقش دستوری «واژه قافیه» متفاوت است؟

- ۱) بر سرو قامت گل و بادام روی و چشم نشنیده ام که سرو چنین آورد بری
۲) کس در نیامده است بدین خوبی از دری دیگر نیابد چو تو فرزند مادری
۳) اول منم که در همه عالم نیامده است زیباتر از تو در نظر هیچ منظری
۴) رویی که روز روشن اگر برکشد نقاب پرتو دهد چنان که شب تیره اختری

۶۲) تعداد جمله‌های کدام بیت، با بیت زیر یکسان است؟

- می رفت فروغی ز سر کویت و می گفت
کز دست دل ای کاش چنین زار نبودم»
- ۱) دلا من قدر وصل او ندانستم تو میدانی
۲) به آنچه می گذرد دل منه که دجله بسی
۳) از دیده دل سوختگان چهره میپوشان
۴) بی تو می گویند تعطیل است کار عشق بازی
- کنون دانستم و سودی نمی دارد پشیمانی
پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد
ای آینه هشدار که صاحب نفسی هست
عشق اما کی خبر از شنبه و آدینه دارد

۶۳) با توجه به ابیات زیر همه موارد «کاملاً» درست هستند، به جز:

- بدو گفت کز من رهایی مجوی چرا جنگ جویی تو ای ماه روی
نیامد به دامم به سان تو گور ز چنگم رهایی نیایی مشور»

- ۱) ابیات از هفت جمله تشکیل شده اند.
۲) در ابیات چهار فعل نیاز به مفعول دارد.
۳) منادا و یک جهش ضمیر در ابیات مشهود است.
۴) فعل مضارع اخباری و ماضی ساده در ابیات به چشم می خورد.

۶۴) تعداد جمله های بیت زیر با کدام بیت، یکسان است؟

«به حرص ار شربتتی خوردم مگیر از من که بد کردم

بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا»

- ۱) همه آنی همه حسنی همه لطفی همه ناز
۲) دلا گفتم غم خود خور که کار از دست شد بیرون
۳) همه عزّی و جلالی همه علمی و یقینی
۴) تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی
- به چنان حسن و لطافت سزدت گر نازی
تو را غم خوردن است ای دل تو غمخواری چه می دانی
همه نوری و سروری، همه جودی و جزایی
تو نماینده فضلی تو سزاوار ثنایی

۶۵) نوع وابسته های وابسته در کدام گزینه، با سروده زیر یکسان است؟

- ۱) بس که خونش رفته بود از تن / بس که زهر زخم ها
کارش
این نخستین بار شاید بود / کان کلید گنج مروارید او گم
شد
- ۲) شیر مرد عرصه ناوردهای هول / پور زال زر، جهان پهلو
۳) آن سکوتش ساکت و گیرا / و دمش، چونان حدیث
آشنایش گرم

۶۶) اجزای جمله مصرع دوم کدام گزینه، با مصرع اول بیت زیر، یکسان است؟

«خرد را گر نبخشد روشنایی

بماند تا ابد در تیره رای»

- ۱) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش
۲) کزین پس به کنجی نشینم چو مور
۳) بلند آن سر که او خواهد بلندش
۴) دگر روز باز اتفاق افتاد
- ز دیوار محرابش آمد به گوش
که روزی نخوردند پیلان به زور
نژند آن دل که او خواهد نژندش
که روزی رسان قوت روزش بداد

۶۷) نقش قسمت های مشخص شده در ابیات زیر، به ترتیب، کدام است؟

«چه خویش فرمود آن پیر خردمند
اگر خونین دلی از جور آیام

و زین خوشتر نباشد در جهان پند

لب خندان بیاور چون لب جام»

- ۱) قید، قید، مسند، قید، مسند، مسند، مسند، قید، مسند، مسند، قید، مسند، مفعول
۲) قید، مسند، قید، مسند، مفعول
۳) مسند، قید، مسند، نهاد
۴) قید، مسند، نهاد، مفعول

۶۸) نقش واژه های مشخص شده به ترتیب، در ابیات زیر کدام است؟

«به روز مرگ چو تابوت من روان باشد

گمان مبر که میرا درد این جهان باشد

برای من مگری و مگو دریغ! دریغ!

به دام دیو درافتی دریغ آن باشد»

- ۱) نهاد، مضاف الیه، متمم، مسند
۲) متمم، مفعول، متمم، نهاد
۳) نهاد، مضاف الیه، مفعول، نهاد
۴) نهاد، مضاف الیه، مفعول، مسند

۶۹) در کدام بیت «پسوند» در واژه قافیه، متفاوت است؟

- ۱) ز خوردو خواب بگذر گر دل بیدار می خواهی
۲) نباشد هیچ بنیادی ز سیل حادثات ایمن
۳) سحر خیزی ز آب زندگی سیراب می گردد
۴) گرفتار تو را چشم ترحم نیست از مردم
- که بیداری ز پی خواب تن آسانی نمی دارد
به غیر از خانه بردوشی که ویرانی نمی دارد
که دست از دامن شب های ظلمانی نمی دارد
که امید شفاعت صید قربانی نمی دارد

۷۰) نقش واژه های مشخص شده در مصراع زیر با کدام مصراع، یکسان است؟

«سرو و مهیت نخوانم، خوانم، چرا نخوانم»

- ۱) به غیر مصلحتیش رهبری کند ایلم
۲) فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد
۳) این بار می برند که زندانی ات کنند
۴) گفت آگه نیستی کز سر در افتادیت کلاه